

Canadski provinčni predsednik še vedno strelja samo z besedami

Govoril je svojo izjavo, da se ne bo pogajal z zunanjimi agitatorji. Martin ožigosal premierja in "kralja" Forda na shodu v Milwaukeeju. Devet ranjenih v demonstracijah proti Lewisovi uniji v Kansasu. Velika zmaga unije nogavičarskih delavcev v Kenoshi, Wis.

Velik poraz fašistov pri volitvah v Belgiji

Nevarnost razpusta parlamenta odvrnjena

Bruselj, Belgija, 12. apr. — Belgijaki "reksisti" (fašisti) so doživeli strahovit poraz pri volitvah, ki jih je izrekel proti fašizmu v Bruslju. Premierja Paula Van Zeelanda za svojega reprezentanta v parlamentu. Van Zeeland je dobil 275,840 glasov, njegov fašistični protikandidat Leon Degrelle pa 69,242 glasov.

Fašisti, katere so v volilni kampanji podpirali tudi flemski nacionalisti, njihovih političnih zavetnikov, so prejeli 4479 manj glasov kakor obe stranki v maju preteklega leta. Fašisti so silno razočarani, ker niso pričakovali takega poraza. Upali so, da bodo pri teh volitvah dobili zadostno število glasov, kar bi bil dokaz, da premier Van Zeeland ni na čelu zaupanja pri volitelih, a so se zmotili. Ako se bi bilo to zgodilo, bi moral kralj Leopold razpustiti parlament in razpisati splošne volitve. Fašisti so za odpravo političnih strank in ustanovitev korporativne države.

Avtna korporacija izziva konflikte

Komunistični vodja zanika obdolžitve

Detroit, Mich. — (FP) — Korporacija General Motors, ne komunisti, je provocirala nove sedede stavke v svojih tovarnah v Flintu in Pontiacu, je dejal William Weinstone, tajnik komunistične stranke v Michiganu. To je bil njegov odgovor na obdolžitve, da komunisti podžigajo stavke.

Weinstone je dejal, da General Motors ni hotela priznati u-nijskih zaupnikov v svojih tovarnah in s tem je kršila dogovor s avtno unijo. To je storila, da spravi v zadrego gubernerja Murphyja, ki je bil zaposlen s poravnavo spora v tovarnah Chrysler Motor Co. in da poapeši sprejetje zakonskih načrtov proti sedečim stavkam, ki so bili predloženi v državni zbornici. S svojim strahom o "redni nevarnosti" je skušala ustvariti vtis, da so delavci, ki protestirajo proti kršenju dogovora, komunisti.

Zadnji teden je John L. Lewis izjavil, da v prihodnjih 60 dneh bo CIO nadkrililo število članov pri Ameriški delavski federaciji, nakar postane reprezentativna organizacija delavstva v Združenih državah.

CIO bo organiziral 270,000 telefonistk

Kampanja pri največji ameriški družbi

New York, 12. apr. — Lewisov Odbor za industrijsko organizacijo je 10. aprila naznanil organizatorično kampanjo pri American Telephone & Telegraph Co., največji korporaciji v Združenih državah, katera upošuje 270,000 delavcev in delavk. Ta kampanja je v področju unije električnih in radijskih delavcev (United Electrical and Radio Workers of America), ki spada v CIO. Organizatorji so že na delu med 4000 delavci pri Bell Telephone Laboratories v New Yorku.

Zadnji teden je John L. Lewis izjavil, da v prihodnjih 60 dneh bo CIO nadkrililo število članov pri Ameriški delavski federaciji, nakar postane reprezentativna organizacija delavstva v Združenih državah.

Časnikarska stavka v New Yorku

New York. — Pri Long Island Free Pressu v Jamaica je zastavalo 66 časnikarjev, ves uredniški štab, ki zahtevajo izboljšanje plač, skrajšanje delovnika na 40 ur v tednu in priznanje časnikarske unije. Stavka je nastala po treh mesecih jalovnega pogajanja. To je do sedaj največja stavka časnikarjev, ki so stopili v boj z veliko piketno stražo, v kateri je bilo 200 oseb.

Domače vesti

Dva nova grobova v Penni

Greensboro, Pa. — Zadnje dni je tu umrla Antonija Sirca, stara 48 let in doma iz Petelina na Notranjskem. Tu zapuša moža, dva sinova in štiri hčere. Bila je članica SNPJ.

Beasemer, Pa. — V tej naselbini je umrla Frances Puž, stara 52 let in doma iz Ruževca na Primorskem. Tu zapuša sina in hčer, ki sta oba člana društva 97 SNPJ kot je bila tudi pokojnica. V Clevelandu zapuša sestro.

Vesti iz Montane

Red Lodge, Mont. — Državlanske papirje so dobili Joe Turk, Mary Rožič in Angela Mering. — Dr. J. C. F. Siegfried, zdravnik tukajšnjega društva SNPJ, je bil zadnji teden izvoljen za župana tega mesta.

Od naših farmerjev

Sheldon, Wis. — Ema Dernovšek, članica mladinskega oddelka SNPJ, je bila te dni operirana na vnetem slepiču v bolnišnici v Chippewa Fallsu. Zdravje se ji obrača na bolje. — Rojakinja Mary Zajc je tudi na bolniški listi.

Trocijski je članom komisije orisaval svoje burno zgodovino, zgodovino stalne persekucije. Vedno so ga dožili kovanja zarot. Ko je l. 1917 odšel iz Združenih držav v Kanado, so ga avtoritete aretirale in poslale v koncentracijsko taborišče kot agenta Nemčije. Stalin ga je signaliziral v Rusije, ker je kritiziral sovjetsko birokracijo. Može, ki jih je sovjetsko sodišče obsodilo v smrt na zadnjih obravnava, so bili na čelu te birokracije.

Zagovornik Goldman skuša dokazati, da nimajo izpovedi boljševikov, ki so zdaj v zaporu in onih, ki so bili ustreljeni, nobene podlage. Trocijski sploh ni imel zvez s temi ljudmi, ki so pred obsodbo izpovedali, da jih je on nagovarjal, naj pobijajo sovjetske uradnike, uničujejo narodno bogastvo in naj povabijo Hitlerja in japonskega cesarja, da naskočita Sovjetsko unijo na dveh frontah in jo tako raztrgata.

Moskva postane pristanišče dne 1. maja

Moskva, 12. apr. — Prekop, ki zveze reki Volgo in Moskvo in pretvori mesto Moskvo v pristanišče, je dovršen in bo slovesno odprt prometu dne 1. maja. Pet let je vzelo, da je sovjetska vlada z 200,000 kaznjenci izvršila prekop, ki je 80 milj dolg in ki spaja Moskvo in Volgo z drugimi prekopmi na severu in prvici v zgodovini Rusije uvaja plovbo med Belim morjem na severu in Kaspijskim morjem na jugu.

Turki obiskali Belgrad; novi pakti pridejo?

Belgrad, 12. apr. — Tako je čehoslovakijskim predsednikom Benešem, ki je zapustil Belgrad zadnji petek, sta prišla sem ministarski predsednik turške republike Izmed Inonu in njegov zunanji minister Tevfik Rustu Aras. V Belgradu ostaneta teden dni, nakar se odpeljeta v Sofijo. Iz teh konferenc se morda razvije ožja zveza med Jugoslavijo, Turčijo in Bolgarijo.

Sovjeti odstavili komisarja državnih kmetij

Moskva, 12. aprila. — Centralni izvrševalni odbor je včeraj odstavil Mojzesa Kalmonoviča, komisarja državnih kmetij. Na njegovo mesto je bil imenovan Nikolaj Demčenko, prvi asistent prejšnjega. Vzrok te izpremembe ni naveden.

Ameriška komisija zaslišuje Trockija

Zanika obdolžitve o zaroti proti Sovjetski uniji

Mexico City, 12. apr. — Tu se je pričela obravnava, ako se more tako imenovati, proti Leonu Trockiju, bivšemu vodilnemu boljševiku. Vodi jo ameriška komisija, kateri načeluje dr. John Dewey, profesor na univerzi Columbia, vrši pa se v stanovanju Diega Rivero, svetovno znanega mehiškega umetnika. Ta je dal svojo hišo na razpolago Trockiju in njegovi družini, ko je iskala zavetja v Mehiki. Tajnica komisije je Suzanne La Follette, ameriška pisateljica.

Komisija je dala bivšemu vrhovnemu poveljniku sovjetske armade priliko, da pove ali dokaže, da ni skoval zarote proti sovjetski republiki, proti ruskeemu industrijskemu in političnemu režimu in da ni on skoval nemško-japonske zveze proti vladi, ki sta jo ustanovila on in Lenin. Stanovanje, v katerem se vrši zaslišanje, stražijo močni policijski oddelki. Vstop je dovoljen samo onim, ki imajo karte s podpisom dr. Deweyja. Trockijski zagovornik na čej "obravnavi" je odvetnik Goldman.

Trockij je članom komisije orisaval svoje burno zgodovino, zgodovino stalne persekucije. Vedno so ga dožili kovanja zarot. Ko je l. 1917 odšel iz Združenih držav v Kanado, so ga avtoritete aretirale in poslale v koncentracijsko taborišče kot agenta Nemčije. Stalin ga je signaliziral v Rusije, ker je kritiziral sovjetsko birokracijo. Može, ki jih je sovjetsko sodišče obsodilo v smrt na zadnjih obravnava, so bili na čelu te birokracije.

Zagovornik Goldman skuša dokazati, da nimajo izpovedi boljševikov, ki so zdaj v zaporu in onih, ki so bili ustreljeni, nobene podlage. Trockijski sploh ni imel zvez s temi ljudmi, ki so pred obsodbo izpovedali, da jih je on nagovarjal, naj pobijajo sovjetske uradnike, uničujejo narodno bogastvo in naj povabijo Hitlerja in japonskega cesarja, da naskočita Sovjetsko unijo na dveh frontah in jo tako raztrgata.

Moskva postane pristanišče dne 1. maja

Moskva, 12. apr. — Prekop, ki zveze reki Volgo in Moskvo in pretvori mesto Moskvo v pristanišče, je dovršen in bo slovesno odprt prometu dne 1. maja. Pet let je vzelo, da je sovjetska vlada z 200,000 kaznjenci izvršila prekop, ki je 80 milj dolg in ki spaja Moskvo in Volgo z drugimi prekopmi na severu in prvici v zgodovini Rusije uvaja plovbo med Belim morjem na severu in Kaspijskim morjem na jugu.

Turki obiskali Belgrad; novi pakti pridejo?

Belgrad, 12. apr. — Tako je čehoslovakijskim predsednikom Benešem, ki je zapustil Belgrad zadnji petek, sta prišla sem ministarski predsednik turške republike Izmed Inonu in njegov zunanji minister Tevfik Rustu Aras. V Belgradu ostaneta teden dni, nakar se odpeljeta v Sofijo. Iz teh konferenc se morda razvije ožja zveza med Jugoslavijo, Turčijo in Bolgarijo.

Sovjeti odstavili komisarja državnih kmetij

Moskva, 12. aprila. — Centralni izvrševalni odbor je včeraj odstavil Mojzesa Kalmonoviča, komisarja državnih kmetij. Na njegovo mesto je bil imenovan Nikolaj Demčenko, prvi asistent prejšnjega. Vzrok te izpremembe ni naveden.

ROOSEVELT DREGNIL V SRŠENJE

Wallstreetarjem ni prav, ker svari pred velikim profitarstvom

SPREMEMBA VLADNE POLITIKE

Washington. — (FP) — Predsednik Roosevelt je zadnje dni dregnil v novo srbeno gnezdo, ker je magnate posvaril pred navijanjem cen valed želje po velikih profitih. Rekel je, da to navijanje cen ograža "prosperitet" in lahko privede deželo v novo krizo.

Predsednik je izrecno pokazal na pretirano zvišanje cen jeklu in železu, katerega so magnetje poglajali navzgor za okroglo šest dolarjev pri toni ali dvakrat do trikrat več kakor to opravičuje zvišanje plač. Še bolj so navili cene magnetje bakra. Funt bakra so navili na 17 centov, dasi ga po izjavi predsednika lahko dobičkonosno producirajo od pet do osem centov funt. In cene še vedno navijajo.

Ta predsednikova izjava ni preveč dobro učinkovala na borzne spekulacije. To politično gesto so borze zaznamovale s padcem cen, obenem pa se je velebitnis vrvel v kampanjo, da zakri- svo profitarstvo in naprti odgovornost za visoke cene in draginjo zahtevam unij za zvišanje plač.

Ta kampanja je zadnje dni naglo dobila odmev v vseh biznijskih krogih. Po časopisju in radiu se je pričela premetena gonja proti zahtevam po zvišanju plač. Del te kampanje je tudi gonja reakcionarjev v kongresu proti unijam. Ta gonja je zakrita v opoziciji proti sedečim stavkam. Namen vsega je, da se obrne pozornost javnosti od velikanskega profitarstva in odgovornost za posledice naprti na rame organiziranega delavstva.

Jeklarski trust je takoj naprti odgovornost za zvišanje cen jeklarski uniji CIO. S to potezo je skušal zakriti svoje profitarstvo, ki je zapopadeno v dvakrat do trikrat večjem zvišanju cen kakor pa ga opravičuje zvišanje plač. Silno je zadnje dni storila tudi National Coal Association, ki je pred javnost prišla z insinucijami, da je rudarska unija odgovorna za zvišanje cen premoga. Bolj v škripih so monopolisti bakra, ki si najbrž želje močnejše unije v svoji industriji, ker bi jim zdaj lahko prav prišla. Ker pa je ta industrija slabo organizirana, se za navijanje cen ne morejo skriti za unijo.

Administracija smatra sedanjo situacijo za zelo nezdravo. Toda Roosevelt ne bo pri kapitalistih nič opravil, pa naj jim še bolj čita levite. Ako bi vlada pričela sodno akcijo proti monopolistom, o čemer je bila nekaj govora pred volitvami, to da od tedaj je vse utihnilo, bi mogoče ne bilo tako pretiranega navijanja cen.

Namesto tega pa je Roosevelt naznanil, da bo vlada spremenila svojo relifno politiko z ozirom na kvaliteto projektov. Opustila bo take projekte, pri katerih se potrebuje mnogo železa, cementa in drugega "kapitalnega" materiala. Koncentrirala se bo na projekte, pri katerih se bo rabilo več konzumskega blaga, kar naj bi stimuliralo lahke industrije.

Predsednik pravi, da je velika nevarnost v tem, ker je produkcija v težkih industrijah zadnje čase daleč nadkrilila produkcijo v lahkih industrijah, čemur so vzrok težki profiti. Ako se ta tok ne zaobrne, producira in porabi

(Dolje na 3. strani.)

Poraz fašistov pred Madridom

Anglija noče priznati in noče ovirati Francove blokade!

London, 12. apr. — Angleška vlada je včeraj naredila potezo, s katero, tako upa, ni priznala fašistične blokade španskih pristanišč, ki so v rokah španske vlade, obenem pa ni storila ničesar, kar bi motilo to blokado. General Franco je v soboto obvestil Anglijo, da oboroženo spremstvo angleških trgovskih parnikov v Biskajskem zalivu pomeni sovražnost napram njegovi blokadi pristanišnega mesta Bilbao. Angleška vlada je bila v škripih: če umakne svoje bojne ladje, bo s tem priznala Francovo blokado in to ne bo več nevarnost, če pa bojne ladje ostanejo, bo s tem ovirala blokado in pomogla španski vladi. Nato je sklenila, da njene bojne ladje ščitijo angleške parnike v vodah zunaj treh milj od suhega. Če bodo parniki nadlegovani zunaj treh milj od obrežja, smejo angleške bojne ladje streljati na fašistične ladje.

Madrid, 12. apr. — Ofenziva španske ljudske milice pred Madridom, ki traja danes že četrti dan, je včeraj provocirala desperatne protinapade pod topniškimi kritjem, ki je bilo nekaj izrednega. Fašisti so streljali iz velikih topov, kakršnih doslej še niso imeli in granate, ki so padale v aredišče Madrida, so pobile čez sto civilistov in več sto je bilo ranjenih. Toda vsi protinapadi so bili zlomljeni, milica je obdržala pridobljeno ozemlje in razširila ofenzivo na južno stran mesta.

Obroč, ki ga je milica naredila okoli parka Casa de Campo in vseučilišnega okrožja z več ko 5000 fašisti zajetimi tamkaj, je ostal sklenjen in zajeti fašisti se morajo podati ali poginiti. Siloviti napadi milice se nadaljujejo na treh krajih madridske fronte.

Na fronti v Cordobi je ljudska armada opustila prodiranje direktno proti jugu in udarila v zapadno smer v provinco Bajadóz z namenom, da pretrga železnično zvezo med južno in severno Španijo ter zajame rudniške distrikte v Penorroyi tudi od zapadne strani. Ta poteza je morada dalja priliko 15,000 Italijanom in Nemcem, zajetim v hribih nad mestom Cordoba, da uidejo iz pasti, ali to je za poveljnika ljudske armade manjše važnosti kot pa osvojitve Bajadóa. Medtem so iz Cadiza prišle sveže italijanske divizije, ki so se menda izkrcale v Španiji zadnji teden.

Dve sliki zadržništva na Španskem

Fašisti jih zatirajo, lojalisti pa negujejo

New York. — (FP) — V tekoči civilni vojni na Španskem gre tudi zadržno gibanje po dveh različnih potih. V krajih, katere kontrolira general Franco, fašisti smotreno zatirajo zadržne, med tem ko jih lojalisti na drugi strani smotreno goje in podpirajo, pravi Ameriška zadržna liga s sedežem v New Yorku.

V provinciah Cordobi in Granadi so fašisti zaprli vse zadržne trgovine in zatrili organizacije, voditelje pa postrelili.

"Zadržugam na lojalistični strani pa so delegirane vedno večje odgovornosti," pravi Ameriška zadržna liga. "Odbor za narodno prehrano je bil organiziran in tudi funkcionira na podlagi načrta, katerega so predložili zadržarji. V tem odboru imajo zadržuge enega zastopnika."

(Dolje na 3. strani.)

VAŽNA VLOGA AMERIKANOV V ŠPANJI

Na jaramski fronti so se junaske odrezali

ODLIČNO DELO ZDRAVNIŠKIH ENOT

Valencija, Španija. — (FP) — V gigantnem boju med mednarodnim fašizmom in demokratičnimi silami so si v Španiji tudi ameriški prostovoljci, ki tvorijo bataljon Abrahama Lincolna in dve zdravniški enoti, stekli neverjenke zasluge za tekoče poraze fašistične vojske.

Veriga fašističnih porazov se je v resnici pričela na jaramski fronti, kjer so se v februarju Hitlerjevi "turisti" v Francovi armadi zastopali zaganjali v lojalistične vrste. In bilo je na tej fronti, ko so Američani dosegli zasluge in veliko pripomogli k izjalovljenju Francove ofenzive.

Bilo je 16. februarja, ko so bili Američani prvi izpostavljeni krstnemu ognju v jaramski dolini. Lojalistični zakopi so bili v zakrivilni liniji. Ameriški prostovoljci so držali podolžni del linije, ki je bil najbolj tarča za fašiste. S hruba so namreč lahko sipali ogenj naravnost v ta del zakopov.

Na 21. februarja se je Lincolnov bataljon premaknil na pivotno pozicijo v prve strelske jarko, kjer je bil ogenj najhujši. Fašisti so jih obstrlevali iz zraka, topov in 24 strojne, toda ameriški prostovoljci se niso ganili. Pri tem napadu so izgubili dva moža, 16 pa je bilo ranjenih.

Na 23. februarja so Američani uprizorili dva izpada na fašiste, ko je bilo potrebno, da so lojalisti premaknili svoje pivotne pozicije. Najbrže ni bila v tej civilni vojni še nobena skupina toliko izpostavljena ognju kakor je bil Lincolnov bataljon. Ti isti dan so Američani izgubili 20 mož, 60 pa je bilo ranjenih. Štiri dni pozneje so zopet napravili juriš in dosegli cilj, toda izgubili so nadaljnjih 12 mož in imeli 20 ranjencev.

Zdaj so bili Američani že "potrjeni" in seveda tudi utrjeni. Poslani so bili za teden dni na počitek. Na 16. marca so se spet odlikovali v zelo kritičnem momentu. Bilo jih je le manjša skupina, le nekaj tucatov, ki so držali frontno linijo, na katero so fašisti uprizorili nenaden napad pod vodstvom tankov. Poveljnik Lincolnovega bataljona je stekel na komando s poročlom, povele pa je prevzel poveljnik strojniškega oddelka Tomlinson, ki je pri tem napadu izgubil življenje. Ta majhna skupina Američanov in Kubancev je držala fašiste nazaj, dokler ni prišla pomoč iz ozadja.

Odlično delo vrše v ozadju madridske fronte tudi ameriški zdravniki in bolničarke. Prva zdravniška enota je dospela v Španijo pod vodstvom dr. Edwarda Barskija pred dvema mesecema, zadnje dni marca pa druga enota pod vodstvom dr. Friedmana.

Barskijeva enota je postavila svojo zasilno bolnišnico na jaramski fronti, kjer je takoj stopila v akcijo. Čakala ni niti toliko časa, da bi dobila tekočo vodo in elektrika je bila le zasilno spojena; še celo vseh instrumentov in potrebnih ni izločila in še je bila poplavljena s ranjenci. Dr. Barski je neprenehoma operiral 48 ur, in to pod okoliščinami, katere bi vsak zdravnik odklanjal v navadni bolnišnici. Operiral je večnoma ob ročnih žarnicah (flashlight). Ta enota se je pozneje preselila bolj v ozadje, kjer se vrše težke operacije.

(Dolje na 3. strani.)

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT... ORGAN OF AND PUBLISHED BY THE SLOVENE NATIONAL SOCIETY

Subscription rates: For the United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year...

Črna knjiga po Ameriki... Glasnik za vse, kar ima stik s Slovinci

PROSVETA 1937-38, 49th St., Lawrence Ave., Chicago, Illinois

Nova delavska zmaga

Kapitulacija mogočne in bogate Chryslerjeve avtomobilske družbe pred CIOm in mlado, toda žilavo unijo avtnih delavcev...

Zmaga avtne organizacije nad to družbo ni polovična vrednost kot je bila v slučaju General Motors...

Vsak delavec, ki ni slep, lahko razume veliko važnost te zmage. Mlada industrijska unija avtnih delavcev...

Kakor pri pogajanjih s korporacijo General Motors, tako je tudi pri pogajanjih s Chryslerjevo korporacijo živahno posredoval in pomagal...

Delavci so lahko hvalečni svojih "prijateljem", dokler so zares prijatelji, ne smejo pa pozabiti velike resnice: je zdrav razum, solidarnost in vztrajnost delavcev...

Od masne unije do masne stranke

Zdi se, da se razvoj delavskega gibanja ravna v vseh kapitalističnih deželah po nekem pravilu, ki ni doslej še nikjer skrahiralo.

V Evropi so se delavci povsod najprvo organizirali strokovno in ko je bila strokovna organizacija dovolj močna, je enostavno stopila na politično polje...

Po tem pravilu se je delavsko gibanje razvilo in prišlo do velike moči v Nemčiji, Avstriji in Italiji pred fašizmom...

Isto je v Angliji, Avstraliji in Novi Zelandiji. Na Angliškem so se najprej pojavile delavske unije...

Amerika je bila največja izjema. Unijsko gibanje je sicer tu prišlo že pred petdesetimi leti, toda ameriške "krafte" (strokovne) unije se niso nikdar brigale za samostojno politično akcijo...

-Ali bo zdaj novo, industrijsko unijsko gibanje CIO dalo podlago za masno delavsko stranko v Ameriki? Po omenjenem pravilu, ki se ni še nikjer izjavilo, bi bilo pričakovati tega.

Glasovi iz naselbin

Zanimive beležke

Kdo pritiska katoliški cerkvi mader?

Cleveland. — Te dni sem čital aprilsko številko revije The Forum, v kateri katoliški duhovnik P. Whiffin razgalja katoliški cerkev...

Med drugim on poudarja, da se vera dobro izplačuje tudi v času krize, samo navijati je treba. "Če vi ne izprešate denarja od ljudstva, bom pa druge postavil na vaše mesto, ki ga bodo," je zagrozil kaplančkom višji oficir.

Dostavlja, da je katoliška cerkev v Ameriki pozabila na svojo prvotno nalogo in se že zdavnaj podala v ekonomski in politični biznis...

To so le pičice iz članka katoliškega patrona Whiffina, katerega je objavil v omenjeni reviji. Nabavite si aprilsko številko in čitajte njegov članek.

Mi smo hoteli reventnu ljudstvu že večkrat to dopovedati, toda klerikalna propaganda in dobro preračunjena zvijača so bile močnejše in jim skrbno zapirale oči. Samo majhen razgled po naši metropoli. Kaj je duhovščina kot Kristusovi namestniki žrtvovala v tej krizi? Nič! Nobenega pomanjkanja niso hoteli trpeti.

Vidite, tako je, ljudje božji! Delavec si bo moral zapomniti dve resnici, ki sta živi ko ogenj. Prva je, da je njegov obstanek glavno vprašanje, druga pa, da to vprašanje si bo moral delavstvo samo rešiti z organizirano silo, če hoče, da bo pravično rešeno in da se ne bo treba zanašati na blufanje, ki je samo za denar. Teh blufarjev je dosti, ki se ponašajo s svojimi solami in učenostjo, kljub temu pa ne morejo živeti brez delavčevih centov in žuljev.

Za našim delavstvom, ki je prišlo v to deželo za kruhom, je prilezla tudi armada parazitov. Ti paraziti živijo ob njegovih žuljih, v zameno mu pa dajejo opoj, da ga lažje zavajajo. Prijedejo mu, da kruh, katerega mu jemljejo, ni glavno vprašanje, marveč posmrtno življenje. Za svoje glavno vprašanje, za svoj obstoj in izboljšanje istega, naj se ne zanimajo.

Danes vemo vsi delavci, tudi oni, ki pričakujejo, da jih bo nekdo drag odrešil, da je vprašanje kruha prvo. To bo resnica toliko časa, dokler ne pride nov ekonomski red, ki bo nudil dovolj kruha in drugih človeških potrebščin, katere potrebuje človek, ki je pripravljen nekaj koristnega ustvarjati.

vaja nevedne delavce, tak ni koristen človeški družbi. Delavci, ne dajte se zavajati! Čuvajte se praznovanja in zank, katere vam od vseh strani nastavljajo kapitalistični agentje. Pogledjte po krščanski Evropi, koliko so prodrli Kristusovi nauki: ne ubijaj, ne kradi itd. Njegovi "namestniki" so raje šli na stran vele-morilcev in fašističnih diktatorjev, tukaj v Ameriki so pa spre-menili Boga — dolar. Oh, blaženi biznis! Ali bi ne bilo bolj iskreno, ako bi z oltarjev pobrali vse malike in na njih mesta postavili napis: Business!?

Anton Skopin, 312.

Obisk Detroita in drugo Blaine, Ohio. — Najprej se lepo zahyalim veselilnemu odboru, ki je tako lepo vse pripravil za veselico na veliko soboto zvečer. Žal, da se mi ni bilo mogoče udeležiti veselice, kjer, kot slišim, so imeli veliko zabave s prhi in uspeli še precej povoljno. Upam, da se bom udeležila prihodnje na 30. maja. Torej hvala vsem udeležencem. Dobiček je šel v prid domu.

Dasi sem to veselico zamudila, sem videla in slišala še nekaj boljšega v Detroitu na veliko nočno nedeljo popoldne v Slovenskem delavskem domu na Livernois ave. Bila sem na obisku pri hčerki ter sem šla z otroci v delavski dom. Najprej sem se sestala s rojakom Chesnikom, ki mi je nekoliko razložil to in ono, potem mi je bila predstavljena mrs. Jurca in mrs. Klarič, s katerimi smo se nekoliko pogovorili pred igro. V tako velikem mestu med neznanimi se človek čuti jako osamljenega, kajti Slovenci živijo raztreseno. Ravno ko sem govorila z mr. Chesnikom, mi pride eno dekle povedat, da je še eden tukaj iz Bridgeporta, Ohio. Radovedna sem bila, kdo je. Bil je naš prijatelj Tony Krvanjan. Jako je bil presenečen, ko je nas zagledal.

Lepo igro "Morje" je uprizoril dramski odsek socialističnega kluba št. 114 in 115 JSZ. Več ne morem povedati kot to, da sem več solznih oči videla, kajti igralci so tako igrali kot v resnici vrši. Tudi oder in kulise so dobro odgovarjale. Ne bom opisovala igre, ker vem, da bodo tamkajšnji sodrugi to naradili in tudi vseh igralcev ne poznam. Igrali so vsi dobro, posebno se mi je dopadla mrs. Jurca, ki je tako srčno govorila, ter Jennie Urban, ki je tako od srca igrala, da so mi večkrat solze stopile v oči. Uboga nesrečna ljubezen, kako se je končala za ubogega Konrada. Prosim, da mi igralci oprostite, ker ne vem njihov imen, toda čast gre vsem igralcem, kajti tako igro spraviti na oder je težko. Moj iskreni pozdrav in častitke vsem igralcem. Govor sodruga A. Zornika iz Herminie, Pa., se mi je dopadel, ker je tako lepo mladino spodbujal k napredku. Se enkrat se lepo vsem skupaj zahvaljujem za postrežbo. Marsikateri je po meni poslal pozdrav sodrugu Josephu Snoju in mu jih na tem mestu izročam.

Ravno ko sem se napravljala v Detroit, dobim obvestilo od moje prijateljice mrs. Rolich iz Pittsburga, da se zopet nahaja v bolnišnici. Žal mi je, da je sedaj ne morem obiskat. Želim ji hitrega okrevanja in upam, da se bo že bolje počutila, ko bo čitala ta dopis.

Ker smo že pri zvonovih, naj malo opišem, kako so pri nas v starem kraju pred 41 leti vozili zvonove. Starejši naseljenci se gotovo še spominjajo potresa v Ljubljani in okolici leta 1895. Ker naša fara Sostra ali Sv. Lenart ni daleč od Ljubljane, smo bili tudi mi zelo prizadeti. Farna cerkev je bila tako zrahljana, da se drugi dan (bilo je na veliki pondeljek) ni noben upal v cerkev razen župnika. Prednji del, pri oltarju, ni bil tako poškodovan kakor v ozadju.

Cerkev so kmalu potem začeli podirati in graditi novo poleg stare na drugi strani ceste. Nova cerkev je precej večja. Ko je bila napol zgrajena, so se domislili, da bo treba k temu primerne zvonove. Šli so v Ljubljano

General Francisco Franco, načelnik španske uporniške armade in general Wilhelm Faupel (desno), Hitlerjev poslanik pri fašistični armadi v Burgosu.

Kar se kaže dela v Detroitu, je dosti dela, dosti štrajkov in dosti izkoriščevalcev. Dosti zanimivega sem videla v muzeju, kajti tam vidiš raznovrstne stvari, ki so jako zanimive. Pokazala sem svojim otrokom vse take stvari, katere je še moj pokojni oče izdeloval — domače vozove, na katerih smo listje vozili, sklesane krave, ki so imele jarne tako narejene kot jih je moj pokojni oče izdeloval, in drugo domače orodje. Vozili smo se v prav starokrajskem vozu — enako smo se nekaj vozili z lepimi vranci s kočijama na kolu. Seveda, otroci so s tem imeli dosti veselja. Če se kateri slučajno nahaja na obisku v Detroitu, mu svetujem, da gre v muzej. Je vedno odprt. Tudi svetujem vsakemu, ki hoče v Kanado, da ima državljanski papir s seboj, kajti so velike nepravilike, če se nimaš s čim izkazati, da si ameriški državljan. Jaz sem imela dosti sitnosti preden so me pustili nazaj. Pozdrav vsem čitateljem tega lista in še posebno moji hčerki in njenemu soprogu.

Pavla Glogovšek, 333.

Iz preteklih dni

Arma, Kans. — Dne 18. aprila bo eno leto, kar je umrl moj svak Frank Oepek. Prišel je bil k nam na obisk 10. aprila z družino iz Coaltona, Okla., za veliko končni praznik. Drugi dan je zbolel in čez teden dni umrl za pljučnico. Blag mu spomin k njegovim obletnici.

Ko je njegova sestra izvedela v starem kraju, je takoj pisala, naj se takoj tja pošlje obleka in denar. Obleka da se bo že kako porabila, denar pa bo šel za zvonove, ker jih tam potrebujejo. V Oklahomi se je zadnjih 12 let zelo slabo delalo. Torej denar (če bi bil) naj se tja pošlje, žena in trije otroci naj pa tukaj stradajo...

Ker smo že pri zvonovih, naj malo opišem, kako so pri nas v starem kraju pred 41 leti vozili zvonove. Starejši naseljenci se gotovo še spominjajo potresa v Ljubljani in okolici leta 1895. Ker naša fara Sostra ali Sv. Lenart ni daleč od Ljubljane, smo bili tudi mi zelo prizadeti. Farna cerkev je bila tako zrahljana, da se drugi dan (bilo je na veliki pondeljek) ni noben upal v cerkev razen župnika. Prednji del, pri oltarju, ni bil tako poškodovan kakor v ozadju.

Cerkev so kmalu potem začeli podirati in graditi novo poleg stare na drugi strani ceste. Nova cerkev je precej večja. Ko je bila napol zgrajena, so se domislili, da bo treba k temu primerne zvonove. Šli so v Ljubljano

in naročili zvonove pri zvonarju. Ko je bila cerkev gotova, je tudi zvonar oporečil, da so zvonovi gotovi. Treba je bilo le iti po nje.

Tedaj pa je nastala prava rabuka glede vprašanja, katere vas bo imela čast voziti veliki zvon, katere drugače itd. Prvo čast naj dobi največja vas. V fari je devet vasi in štiri male niso prišle v poštev. Največja vas je vas Dobrunje, toda ni prišla v poštev, ker imajo svojo podružno cerkev. Druga največja vas je Zadvor, ki si je lastila pravico do velikega zvona, toda to čast je hotela tudi farna vas Sostra. Ker je takratni župnik Miha Zupan imel Sosterčane za jako poredne, je močno deloval na to, da Zadvorčanje dobe prvo čast. Končni odlok je bil res na njih strani.

Zadvorčanje so potem izbrali posestnika, ki je imel največji voz in k temu tudi primerno vprego. Dan pred vozitvijo so vozove primerno okinčali. Ko je na dan slavnosti župnik precej zgodaj vstal in šel ven, da pogleda, kakšno bo vreme, se ni malo čudil, ko je odprl vrata vrata in se je pred njega zvrnilo kolo od precej težkega voza. Takoj se mu zadi, da je kolo od voza, ki ima voziti veliki zvon. In res se ni motil. Kolo je bilo na več mestih našagano in ni bilo za rabo. Ker Zadvorčanje niso mogli iti po zvon z vozom, ki je imel samo tri koleca, so veliki zvon vozili Sosterčani.

Te slavnosti jaz nisem bil prav nič deležen. Ker pri naši hiši ni bilo nobenega starega očaka ali mamic, sem bil jaz izbran za varuha, ker sem bil najmlajši v družini. In če bi jok kaj škodoval, bi jaz gotovo danes ne bil tukaj, da bi opisal to resnično zgodbo.

Martin Krusic, 434.

Priprave za Prvi maj

Milwaukee. — Tudi pri nas se je zima poslovila. Sicer se proti nji ne moremo pritoževati; meseca januar in februar sta bila prilično lepa. Parkrat je pobelil sneg in zopet izginil. Toda marec je bil bolj muhasta; vreme je bilo hladno in tudi več snega je padlo kakor prej vso zimo. Tudi april je hladen, tako da nismo še pričeli obdelovati naših vrtoč. No, se pa toliko bolj pripravljamo na proslavo Prvega maja, kateri priredi klub 37 JSZ v dvorani SST.

Kakor je razvidno iz poročil pripravljalnega odbora, bo glavni govornik Josko Oven. Govoril bo o pomenu Prvega maja. Potem nastopi škordionski zbor mladinske godbe pod vodstvom mr. Zajnarja. Mislim, da jih je v tej skupini že 16 dobro izveščanih muzikantov. Slišali bomo tudi pevski zbor Naprej. Pričetek programa ob 7. uri zvečer; po programu prsta zabava s plesom. Za prigrizek bodo skrbele naše vrle ženske pod vodstvom tajnice kluba sodruginje Podjavoršek.

Prepričan sem, da ne bo nikomur žal, ki se udeleži naše prvomajske proslave. Josko Oven naj pride v Milwaukee rano v jutro, da bo z nami marširal po mestu in se pri nas malo več pomudil, ne samo zvečer. Vstopni na je samo 25c. Pridite vsi od blizu in daleč. Za vse bo preskrbljeno.

Joseph Rajelj

Prezebanje je zgolj razv

Tibetaki aškoti so že davno trdili, da pozeba človeka pravi po nepotrebnem vse za zebe. Zebe ga zato, kar misli na smrt, ki di občutku mraza in razen tega še napeljuje vseučilišču, sir Joseph Barcoft, se je v času priklični naziranju tibetskih menih. Moč je okual menda najzanimivejše in od najnevarnejše eksperimente z mrazom, ki je bilaj počel kakšen človek prostovoljno sledit teh eksperimentov je njegova trditba, da človeštvo nekoga dne res sposobno preiti mraz brez ognja in brez tople obleke, a dašega kontrolo in samobvlado.

Učenjak se je teoretično tako poglabil jevo premagovanja mraza, da je bil prijen postaviti svoje zdravje in celo svoje življenje na kocko za poseben znanstven projekt. Dal se je popolnoma zapreti v hladno celino in je v njej držal prvi pol, drugi celo drugi dan, tretji pa je danes že 60 let. Svoje občutke kaže takole:

"Bil sem torej v pravi ledenici. Sprva je celo moje telo seveda povsem instinktivno teti. Občutek nikakor ni bil prijeten. Pač sem zadobil oblast nad samim seboj. Na sem poedine pojave, ki so se kazali. Ko sem res občutil, kako mi lije prijetna skoroti telo. To je šlo tako daleč, da sem imel občutek, kakršnega bi imel na krovu jahate anam žaru. Pri drugem eksperimentu pa sečutil, kako se me polšača nevarna zasp. Bil sem si na jaanem, da je to občutek, ki nega ima človek, ki hoče v snegu zaspati, končno niti ni potrebno, da zaspiti. Ka zilih posledic po svojih poizkusih nisem Trepetanje zavoljo mraza ni nič drugega uporno gibanje žilja. Če dobiš svoje žile v tedaj mobilizira telo samo svoje rezerve mraza in se greje od znotraj."

Seveda če bi bilo človeštvo v hladnih dobah zaposleno samo s tem, da bi goloziralo svoje občutke in mobiliziralo svoje lesne rezerve proti mrazu, bi ne prišli danes dlje nego tibetski menihi, ki so pri vsednjih izrednih telesnih sposobnostih za napredništva brez pomena. Krajša in uspešna procedura je vsekako, da se dobro obleče si v sobi dobro zakurja.

Spekulacije z zvezdami

Nijamo vse repatice repa. Ze l. 1909. v zročila tako zvana Danielova repatica, ki nima, precej razprav. Izgnila je neznanu kam v svetovno praznino, astronomi so se že odrekli upanju da še kdaj videli. Toda kakor smo poročali že je nekemu japonskemu astronomu ljubiti Tokiju uspejo, da jo je zopet odkril.

Ta ljubitelj, ki se bavi že mnogo let po z opazovanjem repatic je že l. 1915. tako Danielovo repatico zopet uze. Toda do let jo je zamenjal na nebu. Sele letos spet prikazala. Domneva je, da so bili pr napačno izračunali pot, ki jo napravi sonca. Lahko pa se je seveda tudi zgodilo je nenavadno nebesno telo nekaj neke v tovnj prostornini "zadržalo."

Na Japonskem, kjer je tradicija opazovanja zvezd že zelo stara, ima pojav repatic poseben pomen, kakor je bilo to nekot v stari Evropi. Vaj mogoči strahovi in ne vežejo s temi repaticimi zvezdami. Pri tem opirajo na starodavne zapise.

V sredozemskem področju se spominj vsakem nenavadnem pojavu repatic na doslovca Thalesa, ki je bil vsekako dober doslovec, a je znal svoje znanje tudi pravi ne izkoriščati za dobiček. Izdelal si je me po kateri je na podlagi astronomskih podatkov precejšnjo sigurnostjo izračunaval kake trgatev oliv v kakšnem letu. Nakupoval je rej v slabih letihah oljne mline in jih v slednjih letih prodal, kakor je bila letina dajal za velike vsote v najem. Tako je v nekoliko letih težak milijonar.

Groza, ki se polšača nekega človeka v davnih časov zavoljo repatic, je znanstven brez podlage. Danes vemo, da bi celo trčenje jedra repatic v zemljo ali prehod zemlje skozi repatic povzročilo v najslabšem primeru padec meteorjev, o kakšnih katastrofah govora.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 13. aprila 1917.)

Domače vesti. V Yalu, Kans., se je pri v premočovniku ubil 30-letni Matevž Brat Spodnjih Konobel pri Idriji: Bil je član JSZ.

Delavske vesti. Delavske unije v Illinoisu so začele huj boji s državnimi zbornicami pri nižjim injunkcijam.

Svetovna vojna. Ameriška vlada je izpoziv za pol milijona prostovoljcev. Angličete so okupirale pol milije jarkov na zapadni fronti. Iz Amsterdamu poročajo o krvavi gredih v Nemčiji.

Ruska revolucija. Vaj stari ruski revoluciji narj v inozemstvu so bili potrvani domov. Švice je odšla domov skozi Nemčijo velika pina, na čelu katere je bil Vladimir Ilijevič nov-Lenin, člen odbora druge socialistične internacionale in vodja večinske (boljševične) frakcije v ruski socialistični stranki. Iz Yorka sta odpotovala v Rusijo Leon Trockij Nikolaj Buharin.

Slika kaže del množice, ki se je udeležila velikega protinacijskega shoda v Madison Square Gardnu v New Yorku.

Vesti iz Jugoslavije

POLITIČNI IN GOSPODARSKI SPORAZUM Z ITALIJO

Dne 25. marca sta bili pogodbi o gospodarskem in političnem sporazumu podpisani. — Iz italijanskih ječ in konfinacij so bili izpuščeni vsi politični kampanji jugoslovanske narodnosti.

V Ljubljani, 26. marca 1937. Že dalj časa se je govorilo in gojalo o tem, da bosta Italija in Jugoslavija sklenili v kratkem prijateljsko pogodbo. Gre pred prijateljsko pogodbo in politični sporazum. Dne 24. marca je potpisal v Rimu slovenski zunanji minister grof Ciano, da z jugoslovanskim zunanjim ministrom in predsednikom dr. Stojadinovićem izgovorita in podpisata pogodbi.

Politična pogodba

Nas — Slovence in Hrvatce — zanima pri tem spriznanjenju z Italijo vprašanje slovenske in hrvaške manjšine v Italiji, vprašanje naših Primorcev in Istranov. O tem so pogodbeniki morali razpravljati, saj je sedanjša vlada pa tudi že prejšnja prejela iz Slovenije in Hrvaške nekaj kope brzojav in dopisov, ne pa pri vseh pogajanjih z Italijo zavzema vlada za pravice Hrvatov in Slovencev v Italiji. Zastopniki obeh držav so gotovo govorili o tem, in rezultat razgovorov o tem vprašanju je najbrže 4. člen politične pogodbe, ki je bila sinoči podpisana, in se glasi:

“Visoki pogodbeni stranki se obvezujeta, da na svojih ozemljih ne bosta ne trpel niti na kakršenkoli način podpirali kakršnekoli aktivnosti, ki bi bila naperjena proti teritorialni integralnosti ali obstoječemu regulirano pogodbene stranke ali ki bi bila takega značaja, da bi škodila prijateljskim odnosom med obema državama.”

Slovenec in Hrvatov v Italiji.

Dejal je, da bo imelo to novo prijateljstvo med obema državama ugodne posledice za obmejno prebivalstvo na obeh straneh. Potem je dejal grof Ciano dobesedno: “S svoje strani sem obljubil vašega predsednika vlade študi o povoljnih navodilih, ki so jih izdale danes mednarodne italijanske oblasti in ki se nanašajo na pouk in uporabo srbsko-hrvaško-slovenskega jezika in tudi na uporabo tega jezika pri “gospodstvu.” Nato je na koncu dejal, da je pravkar prejel od Mussolinija brzojavko, s katero ga obvešča, da so bili danes proslavo sklenitve in podpisu sporazuma med Italijo in Jugoslavijo izpuščeni vsi politični in konfinacijski vsi politični jetniki slovenskega porekla, v kolikor niso bili že prej deležni amnestije ob priliki radostnega dogodka kraljevske družini. Od danes naprej ni v zaporih in konfinacijah nobenega političnega jetnika jugoslovanske narodnosti.

Zato moramo še nekoliko potrpeti, da bomo lahko zahtevno videli, ali je to spriznanjenje z Italijo prineslo kaj ugodnosti našim ljudem v Italiji, in kakšne so te ugodnosti.

Kakor vidimo, je bilo teh dveh pogodb kaj naglo sestavljenih in podpisanih! Zjutraj je italijanski zunanji minister prišel v Beograd, zvečer je bilo že vse podpisano in že so se dajale objave v tiskanih listih. To kaže, da se je bilo vse to že poprej skovano in kdove kakšno mizo in po kakšnih pogovorih in zatrdilih. O tem, kako se naša zunanja politika izpreminja zadnji dve leti, smo pred kratkim pisali. Ko se pred tremi leti bil ustreljen italijanski Aleksander v Marseillu, je bil ves jugoslovanski tisk poln zapadov na Italijo, ki je dajala izdajalske jugoslovanskim teroristom, in na Madžarsko, za katero se je naravnost trdilo, da je pripravila celo taborišče teh teroristov ter jih oborožila za vse kontinente, ki so se končali z atentatom na kralja. Prav tako so se v tiskanih listih očitki na Bolgarijo. Dve dni po atentatu na kralja je bil

Mož ustrelil svojo ženo

V mariborski bolnišnici je 23. marca umrla 52-letna posestnica Suzana Kurbusova od Sv. Ane v Slovenskih goricah, ki jo je prejšnji dan ustrelil njen mož, 40-letni Josip Kurbus.

Oba sta se že več let pripravila. On je bil zelo surov s svojo ženo, ki je nazadnje pobegnila pred meseci od njega ter se zatekla k svojim sorodnikom v Lokavce. Vložila je tožbo za ločitev zakona, nista pa se mogla z možem zediniti glede posestva. Žena je zahtevala, da dobita vsak pol posestva, mož pa ni maral slišati o tem niti besede. Dne 22. marca jo je zagledal mož v Lokavcih na njivi, šel je k nji, nekaj časa sta govorila in najbrže se nista mogla zediniti glede posestva. Kurbus je potegnil revolver in oddal več strelcev v svojo ženo, ki se je nezavestna zgrudila. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico, kjer pa je že naslednji dan podlegla vnetju trebušne mreže, posledici strelca.

Tat pobil staro

Na robu vasi Dob pri Domžalah sta živila v svoji hiši in na svojem posestvu 65-letni posestnik Anton Sotlar in njegova 70-letna žena Frančiška. Sotlar se je priženil k Sotlarjevi pred desetimi leti in znano je bilo o obeh, da sta zelo varčna in da imata tudi precej denarja, ki pa ga hranita v bankah. Večkrat se je zgodilo, da so njuno hišo obiskali vlomilci, morča vselej isti, in to vsakokrat ob času, ko so tatovi mislili, da imata starčka kaj denarja doma. Kdo je ta tat, ki jima je odnesel že nekajkrat denarja in obleke, ni bilo mogoče ugotoviti doslej.

Američani igrajo važno vlogo v Spaniji

(Nadaljevanje s 1. strani.)
“Najbolj nam manjka termometrov, posod za bolniške sobe, rjuh in mila,” je rekla poročevalcu Federaliziranega tiska neka ameriška bolničarka. “Sporočite medikalnemu biroju, da bi Spanija lahko uposnila do skrajnosti tisoč zdravnikov in bolničark in neomejeno količino zdravniških potrebščin.”

Roosevelt dregni v novo sršenovo gnezdo

(Nadaljevanje s 1. strani.)
več konzumskoga blaga, tedaj bo sledila nova depresija. Za preprečenje tega je potrebna večja kupna sila delavskih mas, večji zaslužek.

Eksplodizija v milvaški tovarni; štirje mrtvi

Milwaukee, Wis., 12. apr. — Razstrelba žitnega prahu v tovarni Charles A. Kratze Milling Co. je v soboto usmrtila štiri de-

Mirno piketiranje dovoljeno v Chicagu

Odlok mestnega pravnega svetovalca

Chicago, (FP) — Barnett Hodes, mestni pravni svetovalec, je izdal odlok, ki prepoveduje policijsko vmešavanje v mirno piketiranje, ker je tako vmešanje nelegalno. Odlok je obramba unionizma in delavskih aktivnosti v času stavk v splošnem in je bil objavljen, ko je neka kompanija pozvala policijskega komisarja Allmana, naj razkropi pikete, ki oblegajo njeno tovarno.

Ta odlok je direktna obsodba državnega pravdnika Courtneyja in članov Kelly-Nasheve politične mašine, ki nasprotuje sedečim stavkam. Courtney je nedavno prepovedal sedeče stavke na podlagi 75 let starega zakona.

Večje število stavk dela preglavice mestni vladi, ki jo kontrolirajo demokrati. Rada bi jih strla z oboroženo silo, a se boji opozicije s strani delavskih organizacij, katerih vpliv stalno narašča. Organiziranje železarskih in jeklarskih unij je v zamahu v čikaškem distriktu in voditelji kampanje so napovedali uspeh kampanje.

Američani igrajo važno vlogo v Spaniji

(Nadaljevanje s 1. strani.)
“Najbolj nam manjka termometrov, posod za bolniške sobe, rjuh in mila,” je rekla poročevalcu Federaliziranega tiska neka ameriška bolničarka. “Sporočite medikalnemu biroju, da bi Spanija lahko uposnila do skrajnosti tisoč zdravnikov in bolničark in neomejeno količino zdravniških potrebščin.”

Roosevelt dregni v novo sršenovo gnezdo

(Nadaljevanje s 1. strani.)
več konzumskoga blaga, tedaj bo sledila nova depresija. Za preprečenje tega je potrebna večja kupna sila delavskih mas, večji zaslužek.

Eksplodizija v milvaški tovarni; štirje mrtvi

Milwaukee, Wis., 12. apr. — Razstrelba žitnega prahu v tovarni Charles A. Kratze Milling Co. je v soboto usmrtila štiri de-

Od leve proti desni: James H. Rand, predsednik Remington-Rand Co., Frances Perkins, delavska tajnica in E. F. McGrady, pomožni delavski tajnik.

Avtna unija zadovoljna z dogovorom

Izvojevala je zmago v boju s korporacijo

Detroit, Mich. — (FP) — Zdej, ko se tovarne Chrysler Motor Corp. pripravljajo na obnovitev obrata, ki je počival mesec dni, je Homer Martin, predsednik unije združenih avtnih delavcev, izjavil, da je njegova organizacija dobila izključno pravico kolektivnega pogajanja, čeprav dogovor ne vsebuje te pravice.

Unije v Penni proti Greenovi politiki

Državna delavska federacija za sedeče stavke

Harrisburg, Pa. — (UNS) — Organizirano delavstvo v Pennsylvaniji odklanja reakcionarno politiko Williama Greena in njegovih kolegov, ki nasprotujejo s wallstreetarji vsed sedečim stavkam in pobijajo gibanje CIO.

Unije klerkov v New Yorku se pritožujejo

New York. — Deset krajevnih unij Retail Clerks International Protective Assn. se je pritožilo pri C. C. Coulterju, tajniku-blagajniku, da unija upošteva živse jetnike, zločince in druge izvpičte karakterje, zaeno pa so zapretili, da bodo pozvale Ameriško delavsko federacijo, naj odvzame čarter mednarodni uniji, ako ne bodo pritožbe upošteevane. Unije trdijo, da reprezentirajo skovo, vse organizirane klerke v New Yorku in večino članstva mednarodne organizacije. Med temi je Department Store Employees unija, ki je nedavno podpisala pogodbo s F. W. Woolworth Co.

Relifne oblasti v Conn. sodelujejo s podjetniki

New London, Conn. — (UNS) — Industrijska unija ladjegradniških delavcev, ki je pridružena CIO, je pri federalnem relifnem administratorju Harryju Hopkinsu vložila protest proti relifnim oblastem v New Londonu, Grotonu in Waterfordu, Conn., ker izrabljajo relif za zlomitev stavke pri Electric Boat kompaniji.

Relifne oblasti v Conn. sodelujejo s podjetniki

New London, Conn. — (UNS) — Industrijska unija ladjegradniških delavcev, ki je pridružena CIO, je pri federalnem relifnem administratorju Harryju Hopkinsu vložila protest proti relifnim oblastem v New Londonu, Grotonu in Waterfordu, Conn., ker izrabljajo relif za zlomitev stavke pri Electric Boat kompaniji.

Konferenca poljedeljskih delavcev

Birmingham, Ala. — Konferenca poljedeljskih delavcev, ki bo določila mezde za delavce na bombažnih poljih, se bo pričela v tem mestu 18. aprila. Sklicala jo je pred kratkim ustanovljena unija Farm Laborers & Cotton Field Workers.

Zena magnata podžiga stavko v moževi tovarni

New York, 12. apr. — Peter Christenson, predsednik Button Corporation of America, je opozoval čuden prisor pred svojo tovarno v Newarku, N. J. Med delavci, ki so zastavkali v njegovi tovarni, je opaal svojo odtujeno ženo, ki jih je vzpodbujala, naj vstrajajo v boju proti njenemu moču in to “zaradi neke blondinke”. Ona je namreč vložila tožbo za rasporoko, ko je bila informirana, da mož troši denar za žnako, v katero se je zaljublil. Delavci so na to oklicali stavko, češ, da bi Christenson lahko zvišal mezde, ker ima dovolj denarja, da zabava svojo ljubico. Stavkarjem se je zdaj pridružil njegova žena, ki je v pohodu pred tovarno nosila napis, “da ni njen mož pravičen napram delavcem.”

Predsednik učiteljske unije odstavljen

Akron, O. — C. K. Stewart, predsednik učiteljske federacije v Akronu, je bil odpuščen iz službe zaradi unijskih aktivnosti. Delavske organizacije zdaj pritiskajo na šolski odbor in zahtevajo ponovno upostitev Stewarta. Stewart je saupnik centralne delavske unije v Akronu in član njenega stavekovnega odbora. On je obdolžil šolski odbor od kratenja akademike avobode in da se je maščeval nad njim, ker je aktiven v delavskem gibanju v Akronu. Pritisk s strani delavskih organizacij je tako močan, da bo moral šolski odbor preklicati odsvolitev Stewarta.

Stavka relignih delavcev se širi

San Francisco, Cal. — Stavka delavcev WPA je ustavila gradnjo projektov v tem distriktu in se je zdaj razširila na druge okraje. Oklicala jo je Delavska zveza, organizacija brezposelnih in relignih delavcev, ko je bila zahteva glede zvišanje mezde 10 odstotkov odklonjena. V stavki je zavojevanih okrog 25,000 delavcev.

Ziegfeld in plesalka

Slavnemu ameriškemu gledališkemu ravnatelju Ziegfeldu je nekoč pisalo neko deklo, da bi rado postalo “girl” v njegovi reviji. Pismo je priložila tudi svojo fotografijo.

Ziegfeld ji je takoj odgovoril, in jo prosil, naj se mu pride predstaviti drugi dan ob dvanajstih.

Gospodična je prišla, toda Ziegfeld jo je sprejel z besedami: “Kako? Saj pravkar bife pol dne . . .”
“Prepozno ste prišli, dete moje!”
“Mislim, da bi bili morali proti takrat, ko ste se fotografirali,” je hladno odvrnil Ziegfeld.

Napoleon in njegovi generali
Znano je, da je bil Napoleon prav majhen. Ker je bil še mlad, ga generali, ki so bili njemu podložni, niso prav radi poslušali. Ko se je hotel nekoč general Kleber upirati, je pa Napoleon izgubil potrpljenje in je dejal:
“General, kakor vidim, ste za glavo večji od mene. Če se enkrat ne boste mojih ukrepov bres besede poslušali, bo ta razlika izgnila.”

Alli ste naročeni na dnevnih Trosno? Podpisite svoj list!

Velika tovarna orožja Creusot-Schnebler Co. v Franciji, ki je prišla pod kontrolno vlado ljudske fronte.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih z epilogo—Poslovenil Vladimir Levstik

S tem, kar ste preje pripomnili: 'ne aramujte se tolikanj samega sebe, zakaj iz tega izvira vse' — s to pripombo ste me tako rekoč vsega presunili in prečitali mojo notranjost. Baš tako se mi namreč samemu vselej zdi, kadar pridem med ljudi, da sem podležji od vseh in me imajo vsi za burkača, tako da si mislim, 'nu, pa jim res zaigram burkača, ne bojim se vaših mnenj, ko ste vsi do zadnjega podležji od mene!' Vidite, veliki stari, zato sem burkač, iz aramu, iz samega aramu. Iz same nezupnosti razgrajam. Zakaj če bi bil le uverjen, kadar kam pridem, da me bodo takoj vsi imeli za preljubeznega in sila pametnega človeka—Bog nebeški, kak dober človek bi bil tedaj! Učitelj!' se je zdajci vrgel na kolena, "kaj naj storim, da postanem dedič večnega življenja?"

Tudi zdaj je bilo težko presoditi: ali se šali, ali je res tako ganjen.

Starec je dvignil oči k njemu in z nasmehom izpregovoril: "Sami že davno veste, kaj je treba delati, saj pameti imate dovolj: ne vdajajte se pijanosti in razbrzdani v besedah, ne vdajajte se pohoti in zlasti tudi ne oboževanju denarja, in zaprite svoje krčme, ako že vseh ne morete, pa vsaj dve ali tri. In kar je glavno, glavno nad vsem — ne lažite."

"Se pravi, to se nanaša na Diderota, kaj?"

"Ne, ne baš na Diderota. Glavno je, da ne lažete samemu sebi. Tisti, ki laže samemu sebi in posluša svojo lastno laž, pride tako daleč, da ne razloči ne v sebi ne okoli sebe nikake resnice več in zabrede po tem takem v nespoštovanje do sebe in do drugih. Ker pa ne spoštuje nikogar, prestane tudi ljubiti, in da bi se zdaj, ko nima več ljubezni, zamotil in raztresel, se preda strastem in surovim nasladam ter se v svojih grehobah docela poživini — in vse zaradi neprestane laži nasproti ljudem in nasproti samemu sebi. Kdor laže samemu sebi, se bo tudi preje od vseh drugih začutil užaljenega. Zakaj užaljen biti je časih zelo prijetno, ali ne? In vendar človek ve, da ga ni nihče razžalil in si je le sam izmislil žalitev, zlagal se zaradi lepšega, sam pretiral, da bi napravil sliko, kakršna mu prija, oprjel se besede in napravil iz grahovega zrna goro — vse to ve sam, a vendar je sam prvi razžaljen, užaljen do prijetnosti, tako zelo, da čuti veliko zadovoljstvo, prav s tem pa pride tudi do resničnega sovraštva . . . Tak vstanite že, sedite, lepo prosim, saj so tudi to samo lažne geste . . ."

"Blaženi človek! Dajte, da vam poljubim ročico," je poskočil Fjodor Pavlovič in naglo cmoknil starca na suhljato roko. "Prav pravite, res je prijetno, če se človeka kaj užali. To ste tako lepo povedali, da še nisem slišal podobnega. Prav tako je, prav tako: vse svoje življenje sem se čutil do prijetnosti užaljenega in zaradi estetične kulturalne zameri, zakaj ne samo prijetno, ampak kar lepo je katerikoli, če je človek užaljen; vidite, veliki stari, to ste pozabili: lepo je! To si zapišem v knjižico. A lagal sem, lagal, bogme, vse svoje življenje, sleherni dan in sleherni uro. Resnično, laž sem in oče laži! Sicer pa, mislim, ne oče laži, venomer se motim v svetopisemskih besedah, nu, a vsaj sin laži — tudi tega bo dovolj. Samo . . . angelj moj . . . zastran Diderota je časih dovoljeno! Diderot ne bo škodil, a kaka druga besedica bi utegnila. In pri tej priliki, veliki stari, toliko da nisem pozabil, čeprav sem imel še pred tremi leti namen, da tu povprašam, kar sem da pridem in nujno pozivem in vprašam — ne dajte Petru Aleksandroviču, da bi mi segal v besedo. Evo kaj vas vprašam: ali je resnica, veliki oče, kar se nekje pripoveduje v 'Življenju svetnikov' — o nekaknem svetem čudodelniku, ki so ga mučili zaradi vere, in ko so mu naposed odsekali glavo, da je vstal, pobral svojo glavo in jo 'ljubeznivo poljubljaj' in dolgo šel tako ter jo nesel

v rokah in jo 'ljubeznivo poljubljaj'. Ali je to resnica, ali ni, častiti očetje?"

"Ne, ni resnica," je rekel stari.

"V vsem 'Življenju svetnikov' ni ničesar podobnega. O katerem svetniku pravite, da je tako napisano?" je vprašal eden izmed menihov, oče knjižničar.

"Sam ne vem, o katerem. Ne vem, niti pojma nimam. V zmoti so me zaveli — nekje so govorili tako. Slišal sem . . . in veste, kdo je pripovedoval? Evo, Pjotr Aleksandrovič Mišov, ta, ki se je pravkar jezil zaradi Diderota; baš on je pripovedoval."

"Nikoli vam nisem pripovedoval tega, jaz z vami vobče nikoli ne govorim."

"Res je, meni niste pripovedovali; toda pripovedovali ste v družbi, v kateri sem bil tudi jaz, pred štirimi leti je bila ta stvar. Zato sem jo tudi omenil, ker ste s to smešno zgodbo omajali mojo vero, Pjotr Aleksandrovič. Vi niste vedeli tega, nič niste opazili, a jaz sem se vrnil domov z omajano vero in se od tistih dob čedalje huje majem. Da, Pjotr Aleksandrovič, bili ste vzrok velikega padca in tu ne gre več samo za Diderota."

Fjodor Pavlovič se je patetično razvnel, čeprav je bilo vsem že docela jasno, da spet igra komedijo. A Mišov je bil vendarle bolestno zadet.

"Kakšna budalost! Vse to je budalost," je mrmrljal. "Nemara sem res kdaj govoril o tem . . . samo da ne vem. Meni je samemu nekdo pripovedoval. V Parizu sem slišal od nekoga Francoza, češ, da pri nas to v cerkvi čitajo iz 'Življenja svetnikov' . . . Bil je zelo učen človek, ki se je osebno ukvarjal s statistiko Rusije . . . in dolgo živel na Ruskem . . . Sam nisem čital 'Življenja svetnikov' . . . in ga tudi ne bom . . . Pri obedu se marsikaj govori . . . in midva vsa takrat obedovala . . ."

"Da, vi ste takrat obedovali, a jaz sem izgubil vero!" ga je oponesel Fjodor Pavlovič.

"Kaj meni mar vaša vera!" je že hotel vzklikniti Mišov, a tedaj se je udrljal in prezirljivo dejal: "Vi dobesedno umažete vse, česar se dotaknete."

Starec se je mahoma vzdignil z mesta: "Oprostite, gospoda, da vas zdaj ostavim, samo za nekaj minut," je izpregovoril, obračaje se k vsem gostom, "a pričakujejo me ljudje, ki so prišli še pred vami. Vi pa vendarle ne lažite," je dodal z veselim obrazom, obrnivši se k Fjodoru Pavloviču.

Odšel je iz celice; Aljoša in novinec sta prikočila, da bi ga peljala po stopnicah nizdol. Aljoša je komaj dihala, kar veseli je bil, da more ven, obenem pa je bil vesel, da stari ni bil užaljen in da je bil dobre volje. Starec je krenil proti galeriji, da bi blagoslovil ljudi, ki so ga pričakovali. Toda Fjodor Pavlovič ga je vendarle še ustavil med vrati celice:

"Preblaženi mož," je vzkliknil čuvstveno, "dovolite mi, da vam še enkrat poljubim roko! Ne, z vami je še moč govoriti, z vami je še moč živeti! Vi menda mislite, da zmerom tako lažem in predstavljam burkača? Vedite, da sem ves ta čas nalašč igral komedijo, da bi vas preizkusil. Ves ta čas sem vas otipaval, češ, ali je moč živeti z vami? Ali je ob vašem ponosu kaj prostora za mojo ponižnost? A zdaj molčim, ves čas bom molčal. V naslanjač se vsedem in bom molčal. Zda, Pjotr Aleksandrovič, je vrsta na vas, da govorite — vi ste postali zdaj glavna oseba . . . za deset minut."

III

Verne seljakinje

Spodaj pri mali leseni galeriji, ki je bila napravljena ob zunanji steni ograde, so se gnetle to pot same ženske, okoli dvajset seljakinj. (Dolge prihodnjič.)

Hardangerja. Vase prednosti sem že v začetku poudaril, zdaj veste tudi moje."

Jo je prikimala. Ni se dolgo čudila, saj je bila Američanka — in Denisova odkritost je bila ljubša od hinjenja drugih, ki niso zvečine nič drugega nameravali. Denisove temne, mirne oči so ji bile všeč, nič manj prilika, da ji vsaj nekaj časa, dokler bo zaročenka, ne bo treba poslušati večne očitke ljubljene družine. In še vse bo lahko storila, kar ji bo všeč.

"Kako dolgo naj traja ta komedija?" je radovedno vprašala.

"Kakšnega pol leta, mislim. Takrat bom že tako trdno sedel v svoji novi službi, da me še tedaj ne bodo odpustili, ko bova zaročno razprla."

In prihodnji dan je bral ves New York, da se je miss Hardangerjeva, beli velikega finančnika, zaročila z Denisom Barzonom, grofom Chanerbearthskim. Spet bo nov kapital pozlital sijaj staroslavnega imena, spet si bosta angleška aristokracija in ameriško denarništvo brusila jezike.

Denisu niso ponudili samo ene službe, temveč kar tri. Izbral je mirno in premišljeno, kakor je storil sploh vse. Po telefonu je sporočil uspeh Joi in ji poslal za zaročno darilo starinski smaragdni obesek. Jojni stari, čeprav niso bili presrečni zaradi hčerine izbire, so bili vendar zadovoljni. Jo se je odpeljala, saj je bil njen zaročenec tako od jutra do noči zaposlen, najprej v Florido k nekim tekmam.

Bila sta prav čudna zaročenca. Videla sta se le redkokdaj: drug z drugim sta bila izbrano ljubezna, da so se drugi kar spogledovali. Skoraj nikoli nista bila sama. Denisu tega ni bilo mar. Delal je mnogo, ona se je ukvarjala z raznimi športi in zdelo se je, da je on prav tako tesno navezan na pisalni stroj kakor Jo na svojega konjca.

Jo je začela celo že razmišljati, ali ne ljubi Denis namara kakšne druge ženske. In nekoga dne je s strahom izprevidela, da se je zaljubila vanj. V svojega "zaročenca" v posebljenega hladnokrvneža, ki je samo vsak dan zanesljivo in točno telefoniral in ji pošiljal rože: "Da tvoji stari ne bodo česa sumili", kakor je sam večkrat dejal.

Natanko pol leta je minilo od tistega dne, ko je Denis predlagal Joi to čudno zaročo. In natanko tisti dan je javil pisarniški sluga gospodu Denisu obisk mis Hardangerjeve. Še nikoli ga ni bila obiskala v pisarni in kar verjeti ni mogel, da je sploh vedela za njegov naslov.

Jo je sedla na naslonilo klubbjaka, bingljala je s svojimi lepimi vitkimi nogami ter prav vnemarno vprašala:

"Ali bi ne maral napraviti apet kupčijo z menoj?"

Denis se je čedalje bolj čudil. "Kajpak bi, Jo!" je naposed odkritosrčno dejal.

Jo je zrla za dimom svoje cigarete.

"Predlagam ti, da se rženiz z menoj. Zdaš si tajnik Quesnayeve banke; ko boš moj mož, boš pa kar čez noč ravnatelj. Spričo svoje dote ti ne bom kot žena v večje breme, kakor sem ti bila kot zaročenka."

Lucky Strike nudijo "Your News Parade" z Edwinom C. Hillom kot napovedovalcem

EDWIN C. HILL, ki se je proslavil kot časnikiški reporter in napovedovalec, bo govoril za "Your Lucky Strike News Parade" o najnovejših dogodkih v tej državi in v tujini. Program bo brodkastan ob 12 in 15 minut popoldne, E.S.T., preko Columbia Broadcasting Systema od turka do petka. Ta petnajst minutni program bo dan pod pokroviteljstvom izdelovalcev Lucky Strike cigaret.

Edwin C. Hill

Za radio je prišel delovati leta 1932 ter se je kmalu proslavil kot izbrani tonač političnih zvez. Ameriški radio sredniki so ga izbrali leta 1933, 1934, 1935 in 1936 za vodilnega tonača novic.

S tem, da bodo dali izdelovalci Lucky Strike ta program javnosti, bodo vzdržali svojo politiko nagrad, ki jim omogoča nuditi kadičnem Lucky Strike cigaret lahko kaj, ki je mila za grlo, kajti prsta je gostih raznih dražljivcev, ki so bili odstranjeni z izključnim Lucky Strike procesom. "It's Tasted."

Homer S. Cummings (na skrajni desnici), tajnik federalnega justičnega departamenta, argumentira v prilog Rooseveltovi sodnijski reformi pred člani senatnega justičnega odseka.

Denis se je nasmehnil s smehljajem zamaknjene Bude. "Svoje prednosti že kar vidim, tvojih pa ne morem ugantiti." "Žena ima več svobodščin kakor mlado dekle." "Ti imaš vse svobodščine." "Misli si recimo, da me mika postati zakonska žena." Denis je neodločno namrščil obrvi.

Jo je lahko gardela.

"Čuj, Denis, če hočeš že vedeti pravi vzrok, naj bo: poročiti se moram! Po vsaki ceni in prav kmalu. Z nekimi zakonskim možem sem se nesmrtno kompromitirala in njegova žena že vse ve. Njen detektiv je imel preradovedne oči."

Budov smehljaj je pri prič izginil. Okoli Denisovih ustnic se je začrtala ostrga hudobna črta. "Na razpolgo sem ti," je hladno dejal.

Jo si je oddahnila.

"Torej lahko že staršem povem, da se bova vzela?"

Stopila je k njemu. Bila je začudena, da je ni vprašal, kdo je bil tisti mož; malo užaljena je bila. Čudnaški fant, ta "tjgove". Stala je tik pred njim.

"Na svidenje, Denis. Hvala ti."

Tedaj jo je sunkovito prišel k sebi. Ne morda nežno — besno.

SLOVENSKA NARODNA PODPORN JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za koristi, ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj ne pošiljajo listu Prosveta.

"GA NI V ADRESARJU . . ."

rekli bodo Vaši prijatelji, ko bodo prelistovali kakih 1,000 strani "Narodnega Adresarja", ne da bi našli Vašega imena pod naslovom Vaše kolonije. Krivda bo le Vaša. Ako pošljete svoje ime, addresso, telefonsko številko in značaj svoje trgovine ali profesije, "Narodni Adresar" vrsti to brez kake obvese z Vašo strani.

Stane Vas to le eden cent za dopisnico, katere naj pošljete na "NARODNI ADRESAR", 155 Fifth Ave., New York City.

VAŠE DRUŠTVO

Koliko je vredno Vaše društvo, stanova, sbor, klub, ali dom? Da-li zasluži, da tudi širša javnost znanj potem "Narodnega Adresarja", ki bo vrstil zapis o vsi 6,000 rarnih organizacij? Ako čast Vaše organizacije bi zaslužila, pošljite takoj (1) njeno ime (2) kje in kdaj obdržate svoje (3) imena predsednika, tajnika, blagajnika, in (4) društveno addresso "NARODNEMU ADRESARJU", 155 Fifth Avenue, New York City. (Ni treba vpoislati podatke gl podružnic naših Jednot in Zvez.)

Agitirajte za Prosveto!

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročini. List Prosveta stane za vas enako, za člano ali nečlano \$6.00 na eno leto naročnine. Ker pa člani še plačujejo pri assessmentu \$1.20 na tednik, se jim to prijeteje k naročninu. Torej sodaj ni vroška, reči, da je list predrag za člano S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Čas listu Prosveta je:

Za Zdrnič državo in Kanado \$6.00	Za Clearo in Chicago je . . . \$7.00
1 tednik in 4.00	1 tednik in 4.00
2 tednika in 7.00	2 tednika in 7.00
3 tednika in 9.00	3 tednika in 9.00
4 tednika in 11.00	4 tednika in 11.00
5 tednikov in 13.00	5 tednikov in 13.00
Za Evropo je \$9.00	

Ispolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v planu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo zahveljal sam svoj list tednik, bode moral tisti član in dotične družine, ki je tako skupaj naročena na čevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravnštvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročninu.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Prilodeno pošiljam naročninu na list Prosveto vsoto \$

1) Ime Čl. društva št.

Naslov

Ustavite tednik in ga priplajte k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2) Čl. društva št.

3) Čl. društva št.

4) Čl. društva št.

5) Čl. društva št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, častne knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene smerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informaciji na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY
2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904
CHICAGO, ILL.

Tam se doka na željo tudi vsa ustrezna pojasnila. Naročite Mladinski list, najboljši mesečnik za slovenske mlade

Trgovski trik

Novela

Ko je Jo praznovala svoj sedem in dvajseti rojstni dan še zmerom kot sanjca, je dobila od svojih staršev vse, kar si je želela, od kopice mladih ljudi košarico cvetja vseh barv in vseh velikosti, od babice obupno pismo, ker si še zmerom ni našla zaročenca, od Denisa Barzona pa čudno ponudbo.

Jo je bila snubitev že deset let vajena. Jo je vedela, da vse te snubitve ne veljajo samo njeni ljubki osebeli, temveč zvečine premoženju njenega očeta. Vse, te bolj, druge manj pripupne mlade gospode je kar lepo zagovorila, češ: svoje preveč je zaverovana v svojo samostojnost, da bi ji dala slovo. Še v snu bi jo znala na pamet, to frazo, ki ni nobenega snubca zabolela in jlt je vse pridobila za dobre prijatelje.

Jojni stari so se žalostili, Jojine tete so vsak teden privleklo nove ženitne kandidate za družinsko mizo. Jojina babica je svojo vnukinjo že dve leti klica

la za Jožefino, ker se ji je 'Jo' zdelo premladostno, nič manj ji pa ni prerokovala strašen konec. Jo je medtem dirkala z avtomobilom, s posebnim užtkom je jezдила čez drn in strn, in se je bila pravkar vrnila z neprekinjenega poleta Panama—Quebeck, ko jo je Denis presenetil s svojim predlogom.

Denis je bil eden od redkih gospodov, ki ji ni nikoli ročic sadil. Sicer bi bilo pa kaj takšnega resda nemogoče, ko je bil pa pravno nasprotje mladega dekleta. Denis je bil zmerom miren, tako miren, da je bil celo debel, vendar simpatično debel, toda poleg živostrebne navihanke Joe se je zdel zmerom ko ogromen Buda.

"Predlagam vam torej", je dejal Denis, ko si je že šest obloženih kruhek mačil v usta, "predlagam vam torej, da se z menoj zaročite. Pomirili boste svojo ljubo družino, prostosti boste imeli, kolikor se vam je bo zahotelo, hkratu se boste pa otepli vseh teh pokrobljenih ženinov, ki jim itak samo vaša dota diši."

Jo se je za trenutek zamislila.

Potlej je začela kakor zmerom v takih primerih: "Dragi mister Barzon, če se hoče človek poročiti . . ."

Denis Barzon je roteče dvignil roko. "Stojte! Nisem govoril o poroki. Predlagam vam samo, da se z menoj zaročite."

"Vem, da se ne nameravate poročiti z menoj", je potlej nadaljeval. "Tudi to vem, da se z vami sploh poročiti ne morem. Vse premalno denarja imam — od slatnikov svoje žene pa ne maram živeti. Razen tega sem že nekaj dni brez službe; v banki so me odslavili. Torej vidite, da sploh ni govora o najini poroki, in prav tako vam tudi predlagam samo zaročo."

Jo je vstala. Radovedno je pogledala Denisa. Ni ga razumela.

"Zakaj bi se potlej radi zaročili z menoj, ako me nočete za ženo?" Bila je pošteno začudena in malce užaljena v samotjubeju.

"Zakaj? Zgolj iz trgovskih varokov. Moš mojega kova ne more dandanašnji na pošten način dobiti službe. Ako bi bil pa vaš zaročenec, bo marsikatere mu podjetniku v čast, da bo smel zaposliti bodočega zeta C. T.

Gert Gertner: